

FI A DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babe -Bolyai” din Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodox
1.3 Departamentul	Teologie Ortodox
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licen
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie Ortodox Pastoral

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Întruparea, Jertfa și Învierea Domnului. Persoana lui Iisus Hristos și lucrarea Lui mântuitoare						
2.2 Titularul activităților de curs	Pr. prof. univ. dr. Valer Bel, belteol@gmail.com						
2.3 Titularul activităților de seminar	Pr. lect. univ. dr. Grigore Dinu Mo						
2.4 Anul de studiu	IV	2.5 Semestrul	7	2.6. Tipul de evaluare	ES	2.7 Regimul disciplinei	Ob

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	44				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Teologie fundamentală și dogmatică, anul III semestrul I și II
4.2 de competențe	Cunoașterea istoriei mântuirii și a istoriei Bisericii Universale

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Frecvențarea cursului în proporție de 70% Studienții se vor prezenta la cursuri și seminarii cu telefoanele mobile închise
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se acceptă cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate. Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicate și expunerea cu respectarea metodologiei citirii).

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Să cunoască terminologia de specialitate utilizată în Teologia fundamentală și dogmatică; • Să demonstreze capacitatea de folosire adecvată a noțiunilor de Teologia fundamentală și dogmatică; • Să își formeze capacitatea de predare a învățurii creștine despre Persoana lui Iisus Hristos și lucrarea Lui mântuitoare în contextul cultural al societății contemporane; • Să își formeze capacitatea de contraargumentare și de susținere a dreptei credințe față de curentele care contravin învățurii creștine despre Persoana lui Iisus Hristos și lucrarea Lui mântuitoare; • Să dezvolte deprinderi de utilizare corectă a rațiunii în explicarea și predarea conținuturilor credinței; • Să identifice și să aleagă metodele optime de predare și transmitere a învățurii de credință.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să demonstreze preocuparea pentru perfecționarea rezultatelor activității profesionale prin asumarea de roluri într-o echipă multidisciplinară de muncă; • Să asume implicarea în activități de cercetare, cum ar fi: documentarea, elaborarea unor sinteze bibliografice adecvate, eventual a unor referate și articole de specialitate; • Să participe la proiecte, având caracteristică interdisciplinară și să demonstreze capacitatea de a identifica oportunități pentru propria formare profesională în viitor.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea învățurii de credință creștin ortodox despre Persoana lui Iisus Hristos și lucrarea Lui mântuitoare în contextul cultural al lumii contemporane.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Să înțeleagă bazele revelatoare, particularitățile teologiei creștine (teocentric, hristocentric, bisericesc, biblic și patristic, catafatic și apofatic, studiu și harism) și sarcinile teologiei de a face accesibil mesajul creștin în lumea contemporană, rămânând fidel revelației transmise prin Scriptură și Tradiție; • Să înțeleagă specificul credinței creștine în Dumnezeu cel Unul în ființă și întreit în persoane, precum și însușirile lui Dumnezeu ca participare a omului la ele; • Să înțeleagă învățura creștină despre Creație și să dobândească abilitățile necesare interpretării acesteia în orizontul cultural al lumii contemporane; • Să înțeleagă curentele care contrazic învățura creștină despre Dumnezeu și creație: idolatria, panteismul, spiritualismul, materialismul și ateismul și să dobândească abilitățile necesare respingerii acestora; • Să dezvolte abilitățile argumentative ale studenților în sensul obiectivelor precizate anterior.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Taina cea din veac ascuns a) Problematika hristologică contemporană; b) Planul lui Dumnezeu de mântuire și desvârșire a lumii în Hristos; c) Istoria omenirii ca istoria mântuirii în Hristos; d) Pregătirea lumii pentru primirea mântuirii în Hristos;	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere
2. Taina Persoanei lui Iisus Hristos a) Anunțarea tainei Persoanei lui Iisus Hristos în profețiile mesianice; b) Mărturiile Noului Testament despre Persoana lui Iisus Hristos ca Dumnezeu și Om;	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	1 prelegere

<p>c) Conținutul de Sine al lui Iisus ca Mesia-Hristos, Fiul lui Dumnezeu;</p> <p>d) Mesajul eshatologic al lui Iisus despre Împărăția lui Dumnezeu</p>		
<p>3. Mărturiile Sfinților Apostoli despre Iisus Hristos ca Dumnezeu și Om (I)</p> <p>a) Mărturiile Apostolilor în general;</p> <p>b) Mărturia Evanghelistilor sinoptici;</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>4. Mărturiile Sfinților Apostoli despre Iisus Hristos ca Dumnezeu și Om (II)</p> <p>a) Hristologia ioanică ;</p> <p>b) Hristologia paulină ;</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>5. Chipul evanghelic și istoricitatea Mântuitorului Iisus Hristos ca Dumnezeu și Om; Iisus Hristos scopul existenței noastre</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>6. Considerații dogmatice asupra Persoanei lui Iisus Hristos</p> <p>a) Teologie și iconomie;</p> <p>b) Întruparea Cuvântului;</p> <p>c) Hristologia de sus și cea de jos;</p> <p>d) Formularea dogmatică .</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>7. Unirea ipostatică</p> <p>a) Enipostazierea firii omenești în Ipostasul preexistent al Cuvântului și deplina actualizare a firii omenești în Hristos;</p> <p>b) Comuniunea maximă a lui Dumnezeu și a omului în Iisus Hristos și urmările acestora pentru noi;</p> <p>c) Unirea ipostatică și raționalitatea creației;</p> <p>d) Firea divină și firea umană în Hristos.</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>8. Consecințele unirii ipostatice (I)</p> <p>a) Considerații generale;</p> <p>b) Comunicarea însușirilor;</p> <p>c) Chenoza Fiului lui Dumnezeu întrupat;</p> <p>d) Fecioara Maria, Născătoare de Dumnezeu.</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>9. Consecințele unirii ipostatice (II)</p> <p>a) Lui Iisus Hristos I se cuvine o singură înclinare, ca lui Dumnezeu;</p> <p>b) Lipsa de păcat a Mântuitorului;</p> <p>c) Îndumnezeirea firii umane a Mântuitorului Iisus Hristos.</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>10. Iisus Hristos și lucrarea Lui mântuitoare</p> <p>a) Legătura între Persoana lui Iisus Hristos și lucrarea Lui mântuitoare;</p> <p>b) Cele trei aspecte ale lucrării mântuitoare a lui Hristos;</p> <p>c) Cele trei direcții ale lucrării mântuitoare a lui Iisus Hristos.</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>11. Iisus Hristos ca Învățător-Prooroc</p> <p>a) Iisus, adevărul și proorocia în Persoană ;</p> <p>b) Împlinirea Revelației și a Proorociei în Hristos;</p> <p>c) Puterea Duhului Sfânt în învățătura lui Hristos;</p> <p>d) Iisus Hristos, Învățător etern.</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere
<p>12. Iisus Hristos, Arhierul și Jertfa supremă</p> <p>a) Cele trei direcții ale slujirii arhiericești a lui Hristos;</p> <p>b) Arhieria și jertfa lui Hristos, ca mijloc de restabilire a comuniunii între Dumnezeu și oameni;</p> <p>c) Moartea lui Hristos ca jertfă sfântă și sfântoasă și</p>	prelegere, dezbateră sau discuție colectivă	1 prelegere

ca mijloc de biruire a morții;		
13. Iisus Hristos ca Împ rat a) Slujirea lui Iisus Hristos ca Împ rat; b) Realitatea Învierii lui Hristos; c) Leg tura lui Hristos cel înviat cu planul istoriei; d) Iradierea pnevmatic și eficiența transformatoare a lui Hristos cel înviat în lume.	prelegere, dezbatere sau discu ie colectiv	1 prelegere
14. În Ițarea la cer și șederea la dreapta Tatălui a) Centralitatea Persoanei lui Iisus Hristos în viața bisericii și a lumii b) Dimensiunea cosmic a mântuirii în Hristos	prelegere, dezbatere sau discu ie colectiv	1 prelegere

Bibliografie

Patristic

1. Sf. Atanasie cel Mare, *Cuvânt despre Întruparea Cuvântului*, trad. de Dumitru St niloae, PSB, 15, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1987.
2. Sf. Chiril al Alexandriei, *Închinarea i slujirea în Duh i adev r*, trad. de Dumitru St niloae, PSB, 38, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1991.
3. Sf. Maxim M rturisorul, *R spunsuri c tre Talasie, Filocalia 3*, trad. de Dumitru St niloae, Sibiu, 1948.
4. Sf. Ioan Damaschin (+ 749), *Dogmatica*, trad. de pr. Dumitru Fecioru, Scripta, Bucure ti, 1993. (Expunerea exact a credin ei ortodoxe).

Contemporan

1. Valer Bel, *Teologie i Biserica*, Presa Universitar Clujean, 2008.
2. Valer Bel, *Istoria omenirii ca istorie a mântuirii în Hristos*, în *Studia Universitas Babe -Bolyai Theologia Orthodox* nr. 1-2, 2003 pag 57-69.
3. Pr. Ion Bria, *Credința pe care o mărturisim*, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1987.
4. Dan Ilie Ciobotea, *Leg tura dintre cruce i înviere în ortodoxie*, în *Mitropolia Banatului*, XXXIV, nr. 3-4, pag 123-127.
5. Patriarh Daniel Ciobotea, *Teologie i spiritualitate*, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 2010.
6. Nicolae Chi escu, Pr. Isidor todoran, Pr. Ion Petreu, Pr. Dumitru St niloae, *Teologia Dogmatic i Symbolic*, vol. I, II, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1958.
7. Paul Evdokimov, *Hristos în gândirea rus* (Cerf, 1970), trad. de Ion Buga, Ed. Simbol, Bucure ti, 2001.
8. Ioan Ic Jr., *Canonul Ortodoxiei I*, Ed. Deisis, 2008.
9. Nikos A. Matsoukas (U. Tesalonic), *Teologie Dogmatic i Symbolic*, (1985), vol. II, trad. de Nicu or Deciu, Ed. Bizantin, Bucure ti, 2006.
10. John Meyendorff, *Hristos în gândirea cre tin r s ritean* (1987), trad. de Nicolai Buga, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1997.
11. Pannayotis Nellas, *Omul – animal îndumnezeit*, trad. Ioan Ic Jr., Deisis, Sibiu, 2003.
12. Pr. Dumitru Popescu, diac. Doru Costache, *Introducere în Dogmatica Ortodox*, Ed. Libra, Bucure ti, 1997
13. Pr. Dumitru Radu, *Îndrum ri Misionare*, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1986.
14. Joseph Ratzinger, *Iisus din Nazareth*, trad. de Alexandru Mih ilescu, Editura Rao, Bucure ti, 2010.
15. Pr. Dumitru St niloae, *Teologia Dogmatic Ortodox*, vol. II, Ed. IBMBOR, Bucure ti, 1978, 1997, 2003.
16. Dumitru St niloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Ed. Omniscop, Craiova, 1993.
17. Dumitru St niloae, *Leg tura interioar dintre moartea i învierea Domnului*, în *Studii teologice VIII*, nr. 5-6, 1956, pag 275-287.
18. Christos Yannaras, *Abecedar al credin ei*, (Atena 1983), trad. de Pr. Constantin Coman, Ed. Bizantin, Bucure ti, 1996.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observa ii
1. Taina cea din veac ascuns a) aprofundarea tematicilor cursului b) „plinirea vremii” i lumea contemporan ; analiza „Legendei Marelui Inchizitor” din opera „Frații Karamozov” a lui Feodor Dostoievki	expoizitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
2. Taina Persoanei lui Iisus Hristos	expoizitiv , discu ie	1 seminar

- aprofundarea tematicilor cursului	colectiv , fi de lucru	
3. Mrturiile Sfinților Apostoli despre Iisus Hristos ca Dumnezeu și om - aprofundarea tematicilor cursului	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	2 seminarii
4. Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos - aprofundarea temei potrivit gândirii pr. Dumitru St niloae	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
5. Unirea ipostatic - aprofundarea temei potrivit gândirii pr Dumitru St niloae	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
6. Consecințele unirii ipostatice - aprofundarea temei potrivit gândirii pr Dumitru St niloae	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	2 seminarii
7. Mariologia ca theotokologie (Karl Christian Felmy)	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
8. Iisus Hristos și lucrarea lui mântuitoare - aprofundarea tematicilor cursului	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
9. Iisus Hristos ca Învățător și Prooroc - aprofundarea temei potrivit gândirii pr Dumitru St niloae	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
10. Iisus Hristos, Arhiereul și Jertfa Suprem - aprofundarea temei potrivit gândirii pr Dumitru St niloae	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
11. Iisus Hristos ca Împărat - aprofundarea temei potrivit gândirii pr Dumitru St niloae	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
12. Înălțarea la cer și șederea de-a dreapta Tatălui - aprofundarea temei potrivit gândirii pr Dumitru St niloae	expoziitiv , discu ie colectiv , fi de lucru	1 seminar
Bibliografie suplimentar		
1. Dumitru St niloae, <i>Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos</i> , Editura centrului mitropolitan Sibiu, 1991.		
2. Dumitru St niloae, <i>Chipul nemuritor al lui Dumnezeu</i> , Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1987.		
3. Idem, <i>Iisus Hristos, Lumina lumii și îndumnezeitorul omului</i> , Editura Anastasia, București, 1993.		
4. Karl Christian Felmy, <i>Dogmatica experienței eclesiale</i> , trad. de pr. prof. dr. Ioan Ică sr., Editura Deisis, Sibiu, 1999		
5. Ioannis Romanides, <i>Dogmatica patristică ortodoxă. O expunere concisă</i> , trad. Dragos Dasca, Editura Ecclesiast, Sibiu, 2011.		
6. Hilarion Alfeyev, <i>Le Mystère de la foi, Introduction à la théologie dogmatique orthodoxe</i> , traduit du russe par Michel Evdokimov, Editions du Cerf, Paris, 2001.		
7. John D. Zizioulas, <i>Lectures in Christian Dogmatics</i> , T&T Clark, London, 2008.		

9. Coroborarea coninuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile unităților de învățare au fost elaborate în urma consultării specialiștilor pe discipline din facultățile de profil, pe baza Programei analitice aprobate la nivelul Patriarhiei Române. În egală măsură, au fost luate în calcul așteptările principalilor angajatori ai absolvenților acestei specializări: structurile eclesiale, structurile de asistență socială, structurile din domeniul educațional.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
----------------	---------------------------	-------------------------	------------------------------

10.4 Curs	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoa terea sistemului Teologiei dogmatice i fundamentale, însu irea i utilizarea registrului terminologic i conceptual propriu disciplinei; - Asimilarea informa iilor fundamentale referitoare la Revela ie, cunoa terea lui Dumnezeu, dogm i teologie, înv tura cre tin despre Dumnezeu-Sfânta Treime i însu irile lui Dumnezeu, crea ie i antropologia cre tin ; - Capacitatea de rela ionare a informa iilor în perspectiva prezen ei i lucr rii lui Dumnezeu în crea ia Sa i a particip rii acesteia la prezen a i lucrarea lui Dumnezeu 	Examen oral, condi ionat de predarea i sus inerea lucr rilor de seminar.	80%
10.5 Seminar/laborator	<ul style="list-style-type: none"> - În elegerea i însu irea problematicii tratatate la curs i seminar; - Capacitatea de a integra într-un discurs propriu a informa iilor i conceptelor asimilate; - Flexibilitatea în elaborarea lucr rilor/ eseurilor tematice propuse, care reflect o bun cunoa tere a informa iilor, precum i capacitatea de valorificare a lor în varii moduri 	Elaborarea i sus inerea unei lucr ri de seminar, repartizate de titularul activit ilor de seminar, la data stabilit , din cursul semestrului i predarea acesteia în seminarul din penultima s pt mân de activitate didactic .	20%
10.6 Standard minim de performan			
Cunoa terea general a no iunii de teologie, a particularit ilor i sarcinilor acesteia, a no iunii de Revela ie i a modurilor acesteia, a c ilor de transmitere a Revela iei, a raportului dintre Revela ie, dogm i teologie, a înv turii cre tine despre Dumnezeu-Sfânta Treime i a însu irilor lui Dumnezeu, a raportului dintre fiin a i însu irile lui Dumnezeu, a înv turii cre tine despre crearea lumii i a antropologiei cre tine: crearea, constitu ia i menirea omului, starea primordial , c derea i urm rile acesteia, a providen ei divine.			

Data complet rii
10 septembrie 2013

Semn tura titularului de curs
Pr.prof.dr.Valer Bel

Semn tura titularului de seminar
Pr.lect.dr.Grigore-Dinu Mo

Data aviz rii în departament
.....

Semn tura directorului de departament
Pr.prof.dr. tefan Iloaie